O O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRILIGI

O‘ZBEKISTON DAVLAT JAHON TILLARI UNIVERSITETI

"TASDIQLAYMAN"
O‘zDJTU rektori v.v.b.

_____________ B.Kulmatov

2023 yil "22" iyun

60320200 – AXBOROT XIZMATI VA JAMOATCHILIK BILAN ALOQALAR BAKALAVRIAT TA’LIM YO‘NALISHI BO‘YICHA IKKINCHI MUTAXASSISLIK UCHUN KASBIY IMTIHON DASTURI VA BAHOLASH MEZONI

Toshkent – 2023

Tuzuvchilar: A.Karimov – O'zDJTU media va kommunikatsiya fakulteti dekani, filologiya fanlari doktori, dotsent
A.Dadaxonov – Yohannes Gutenberg universiteti (Mayns) doktoranti

Taqrizchilar: A.Nurmatov - O'zJOKU dotsenti, filologiya fanlari nomzodi
H.Saidov – "Boshlag'ich ta'lim" jurnali Bosh muharriri, filologiya fanlari doktori

Kirish

60320200 – Axborot xizmati va jamoatchilik bilan aloqalar ta'lim yo'nalishida ijodiy imtihon o'tkazishdan maqsad, abiturientda mazkur sohada talab etiladigan ijodiy qobiliyat, mustaqil fikrlash mahorati, dalillash va xulosalar chiqarish kabi sifatlarning mavjudligini hamda uning dunyoqarashi va fikrlash doirasini aniqlashdir. Ijodiy imtihon jarayonida abiturientlarning quyidagi jihatlariga e'tibor qaratiladi:

- Ijodkorlik qobiliyati;
- Ijtimoiy muammolarni qay darajada anglay olishi;
- OAVda yoritilayotgan dolzarb mavzular va muammolardan xabardorligi;
- Dunyoqarashining kengligi, qiziqishlari doirasi;
- Pablik rileyshnz (jamoatchilik bilan aloqalar) sohasini qay darajada bilishi;
- Kasbni tanlash sabablari;
- Axborot xizmatlari va PR sohasi mutaxassisi bo'lishga moyilligi;
- Mustaqil fikr yuritishi;
- Yozma va og'zaki savodxonlik darajasi;
- O'z fikrini erkin, aniq, mantiqli va izchil ifoda etish mahorati;
- Yozma va og'zaki muloqotga moyilligi.

Suhbat jarayonining tuzilishi

Suhbat quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

- muloqot abituriyentning hozirgi kundagi muhim ijtimoiy-siyosiy, adabiy-tarixiy, madaniy-ma'naviy, axloqiy, vatanparvarlik va boshqa dolzarb masalalarga hamda jurnalistik ijodiy imkoniyatlarini ochib berishga qaratilgan bo'ladi. Suhbatmavzulari oliy ta'lim muassasasi qabul komissiyasining raisi tomonidan tasdiqlanadi;
- qabul komissiyasining raisi yoki uning topshirig'i bilan rais o'rinbosari imtihon(suhbat)boshlanishidan 20 daqiqa avval fan bo'yicha imtihon komissiyasining raisiga suhbat mavzulari solingan konvertlarni topshiradi va fan bo'yicha komissiya a'zolarini imtihon topshiruvchi guruhlarga taqsimlaydi;
- suhbat o'tkazilishi uchun 10 daqiqa astronomik soat vaqt belgilanadi;
- suhbatda quyidagi yo'nalishlardan kelib chiqib savollarberiladi: ijtimoiy-siyosiy, ma'naviy-ma'rifiy, vatanparvarlik, milliy iftixor va sog'lom turmush tarzi.

Og'zaki suhbat davomida so'rashga tavsiya qilinadigan namunaviy savollar:

1. Siz nega aynan axborot xizmatlari va jamoatchilik bilan aloqalar sohasini tanladingiz? Bu tanlov kimning ta'sirida bo'ldi?
2. Sizni jamoatchilik bilan aloqalar sohasida nima qiziqtiradi? Qachondan beri bu sohasiga qiziqasiz?
3. Ommaviy axborot vositalari bilan hamkorlik qilganmisiz? Qachondan boshlab va kim bilan qancha vaqt mobaynida ijodiy hamkorlik qilgansiz?
4. OAVda materiallaringizni e'lon qilganmisiz? Qaysi OAVda nechta axborot materialingiz e'lon qilingan? Bu materiallar nima haqida? Materiallaringizni qanday yozgansiz, tarixini aytib bering.

5. Shu davrga qadar biror axborot xizmatiga tashrif buyurib, uning faoliyati bilan tanishganmisiz?

6. "Axborot urushi", "axborot xuruji" haqidagi tushunchangiz?

7. "2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi"ni amalga oshirishda jurnalistlarning roli nimadan iborat deb hisoblaysiz?

8. Xalq bilan muloqot o'rnatishda axborot xizmatlari va matbuot kotiblarining o'rni haqida qanday fikrdasiz?

9. Jamiyatda ijtimoiy tarmoqlarning o'rnini qanday baholaysiz?

10. O'zbekistodnda va xorijda faoliyat yuritadigan jurnalistlardan kimlarni taniysiz?

11. Sizga qaysi OAV ko'proq yoqadi: gazeta, radio, televideniemi yoki internet? Buning sababini tushuntirib bering.

12. "Demokratiya" deganda nimani tushunasiz?

13. Televidenie nimasi bilan sizni qiziqtiradi? Qaysi telekenallar faoliyatini kuzatib borasiz?

14. Internet nima? Qaysi Internet saytlarini bilasiz?

15. Jamoatchilik bilan aloqalar nima? PR-men kim?

16. Fuqarolik jamiyati nima?

17. Fuqarolik pozitsiyasi deganda nimani tushunasiz?

18. Qanday mahsulotlar va xizmatlar reklama qilinishiga cheklov o'rnatilgan?

19. Agar Siz juda qiziq fakt topgan bo'lsangiz, lekin ushbu fakt kimningdir izzat-nafsiga tegadigan bo'lsa, nima qilasiz?

20. Qaysi tashkilotlarning matbuot kotiblarini bilasiz?

21. Sizning nazaringizda, matbuot kotibi qanday shaxsiy sifatlarga ega bo'lishi kerak?

22. O'zbekiston davlat jahon tillari universitetida o'qishdan nimalarni kutayapsiz?

23. Fuqarolarning ijtimoiy huquqlari deganda nimani tushunasiz?

24. Fuqarolarning siyosiy huquqlari deganda nimani tushunasiz?

25. Mashhur davlat arbobidan intervyu olish imkoniyati tug'ilsa, qanday 5 ta asosiy savolni bergan bo'lar edingiz?

26. Sizningcha, jurnalistikada vaqt me'yori nima bilan o'lchanadi? (Jurnalistikada vaqtning ahamiyati qanday?)

27. Texnik jihatdan qurollangan blogerga kamida 3 ta narsa kerak deyilsa, nimalarni tavsiya qilgan bo'lar edingiz? Nima uchun?

28. Ommaviy axborot vositalari tizimi deganda nimalarni tushunasiz?

29. Matbuot anjumani (Press-konferensiya) deganda nimani tushunasiz?

30. Onlayn jurnalistikaning ahamiyati nimada?

31. O'zbekistondagi shoir va yozuvchilardan kimlarni taniysiz? Ularning ijodida nimalar e'tiboringizni tortadi, yoqadi?

32. Negativ xabar nega tez tarqaladi?

33. Mish-mishlarga ishonasizmi? Mish-mishlar qanday paydo bo'ladi? Fikringizni aniq misollar orqali asoslab bering.

34. PRning kompaniyalar rivojidagi o'rni nimada deb o'ylaysiz?

35. Brend deganda nimani tushunasiz?

36. O'zingizni 5 va 10 yildan keyin kim sifatida ko'rasiz?

37. Qaysi mahalliy OAV ni doimiy kuzatib borasiz? Qaysi jihatlari bilan sizni jalb qiladi? Nimani o'zgartirishni tavsiya qilgan bo'lar edingiz?

38. Ijtimoiy tarmoqlarga munosabatingiz qanday? Ulardan foydalanishga bir kunda qancha vaqt sarflaysiz va qanday maqsadlarda?

39. PRdan boshqa yana qaysi soha siz uchun qiziq?

40. Biror tashkilotni reklama qiladigan reklama-shior (slogan) o'ylab topa olasizmi?

41. Imij deganda nimani tushunasiz?

42. "Fuqarolar davlatga emas, davlat fuqarolarga xizmat qilishi lozim" degan tugshunchani izohlab bering.

Imtihon natijalari ikki kundan so'ng e'lon qilinadi.

Amaliy ishni baholash mezonlari

Ajratilgan ball miqdori – 0 – 100 ball

№	Mezonlar	Ajratilgan ball
1.	Ijodkorlik qobiliyati	20 ball
2.	Axborot xizmatlari va OAV ishlash jaryonlaridan bilimga egaligi	20 ball
3.	Fikr-mulohazalarini erkin, aniq ifodalay olishi	20 ball
4.	Kreativ fikrlash darajasi	20 ball
5.	Jamoatchilik bilan aloqalar, axborot xizmatlari faoliyatiga doir normativ-huquqiy hujjatlardan xabardorligi	20 ball
JAMI:		**20 ball**

Tavsiya etiladigan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi (Yangi tahrirdagi O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi 2023-yil 30-aprel kuni o'tkazilgan O'zbekiston Respublikasi referendumida umumxalq ovoz berish orqali qabul qilingan) (Qonunchilik ma'lumotlari milliy bazasi, 01.05.2023-y., 03/23/837/0241-son). // www.lex.uz 15.06.2023.

2. 2017 – 2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar Strategiyasi. // https:www.lex.uz 7.02.2017.

3. 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi // https://lex.uz/docs/5841063, 28.01.2022.

4. Mirziyoev Sh.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. – T., "O'zbekiston", 2016.

5. Mirziyoev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T., "O'zbekiston", 2017.

6. Mirziyoev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. – T., "O'zbekiston". 2017.

7. Mirziyoev Sh.M. Matbuot va ommaviy axborot vositalari xodimlariga // "Xalq so'zi" gazetasi 2018 yil 27 iyun.

8. Mirziyoev Sh.M. BMT Inson huquqlari bo'yicha kengashining 46-sessiyasidagi nutqi. 2021 yil 22 fevral.

9. Blek S. Vvedenie v pablik rileyshnz. – M., "Feniks", 1998.
10. Do'stmuhammad X. Jurnalist bo'lmoqchimisiz? – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2001.
11. Jabborov Sh. O'zbekistonda kim yaxshi yashaydi. – Toshkent: O'zbekiston, 2012.
12. Toshev F. Jurnalistning noni qattiq. – Toshkent, 2009.
13. Nishonova G., Shukurova G., Qosimova N. va boshq. Zamonaviy media muhitda RR-xizmatlar. J.VIII. – T., "O'zbekiston", NMIU, 2019. 512-b.
14. Qosimova N. Axborot xizmatlari uchun amaliy qo'llanma:jamoatchilik bilan samarali muloqot. – T., "BAKTRIYA PRESS", 2014.
15. Muminov F. Pablik rileyshnz: istoriya i teoriya. T.: Ijod dunyosi, 2004, 32-b.
Ommaviy axborot vositalari mustaqilligini ta'minlash hamda davlat organlari va tashkilotlari axborot xizmatlari faoliyatini rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida https://lex.uz/docs/4390513